

³³ LA. Karlebo sognekaldsarkiv. Kirkebog 1692—1767. ³⁴ RA. Rtk. 256.5—13. Bygningsadministrationens kopibog 1841—50. ³⁵ RA. Fæstningsrgsk. Rgsk. for Kronborg kobbermølle, gethus og hammermølle 1600—19. Læg: rgsk. for Kronborg gethus 1600—07. ³⁶ Kgl. Bibl. NyKglSaml. Fr. Algreen Ussing: Gravskrifter og andre monumentale optegnelser ... 1856—64. ³⁷ Beskrivelsen af sejerværket skyldes Hans Stiesdal.

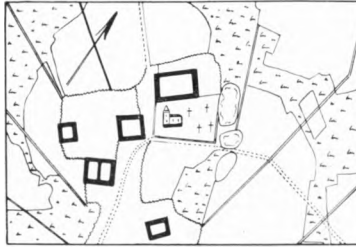

Fig. 21. Karlebo 1784.

NIVÅ KIRKE

KARLEBO SOGN. LYNGE-KRONBORG HERRED

Kirken, der er *anneks* til Karlebo og ligger østligt i det store sogn, har afløst et bedehus i Nivå by (se nedenfor). Den er opført 1909—10 af arkitekt Kay Schrøder og indviet 23. oktober 1910. Grunden skænkedes af godsejer Johannes Hage, Nivågård, der også afholdt den største del af udgifterne.

Kirken, som ligger ensomt på et højt terræn sydvest for Nivå by, omgives af en ret stor kirkegård, der hegnes dels af kløvstensdiger med bevoksning, dels af en hvidtet, teglhængt mur (vestligt i nord), som er sammenbygget med indgangsport og ligkapel.

Kirken er orienteret nord-syd, med indgang gennem tårnet i nord. Den gotiserende bygning består af fæmsidet, hvælvet apsis, kor med bjælkeloft, skib med åben tagstol og tårn. På korets sider er der udskilt to små rum, hvoraf det vestre er præsteværelse med opgang til prædikestol; ved tårnets sider er der halvtage med trappe til orgel og venteværelse. Kirken har bevaret sin oprindelige farveholdning; udvendig hvidkalket med røde tegltage, indvendig gul med blåmalede lofter, og rundt på korvæggene en skabloneret, violet frise. Også inventaret er uændret, bortset fra belysningen. Stoleværket er holdt i blå med violet staffering. Ældst af inventaret er det fra bedehuset overførte orgel. Resten er samtidigt med kirken. Alterkors og prædikestolens evangelistsymboler er udført af billedhuggeren Povl Olrik. Døbefonten er af savonnière-sten med pålagte metalblade, hvis former er gentaget på dåbsfadet af messing.

Nivå (†)bedehus. Nivå kirkes forgænger, en tilbygning til sydenden af Lille Nivågård, er (som et nærliggende ligkapel) opført af Johs. Hage i slutningen af 1800-tallet til brug for de mange arbejdere på teglværket og beboerne i sognets østlige del. Det har rundbuet dør i syd og i hver langmur tre tætsiddende, rundbuede vinduer. Gulvet er lagt af ottkantede, gule og firkantede, brune lerfliser. Alteret har stået midt på nordvæggen og prædikestolen vistnok i nordøsthjørnet. Rummet, der efter opførelsen af Nivå kirke har tjent som mødelokale, skole etc., blev o. 1960 omdannet til snedkerværksted, men den ældste dekoration: malede paneler og blå omfatninger med ranker på loft og omkring åbninger, ses endnu. Orgelet flyttedes 1910 til den nye kirke, mens resten af inventaret (ligesom klokken fra den for få år siden nedtagne klokkestabel syd for bedehuset) er fort til Nivågård. Bygningen ejes af den Hage'ske stiftelse.

Kay Schrøder, i Arkitekten XIII, 1910—11, p. 405 ff.

Brønsholmsdcd †kirkerum. For nedrivning af slotskirken i Hørsholm indrettedes 1818-19 den største af arbejdsstuerne i spinderiet («Gule bygning», opført 1799—1800) på »De Brønsholmsdalske Fabriker« som kirke for beboerne i Hørsholm, indtil C. F. Hansens kirke i slotsgården indviedes 1823 (sml. denne). Enkelte inventargenstande overflyttedes fra Hørsholm, andre, prædikestol og alter, blev nylavet.¹

A. H Brandt: Brønsholmsdals Historie, udgivet 1965 af Karlebo kommune.

¹RA. Rtk. Slotsrgsk. rev. rgsk. Hørsholm slotskirkes bygningsrgsk. 1820-24.